

Károsítóhelyzet alakulása, növényvédelmi előrejelzés

Zala vármegye, 2023.10.16-10.24.

Időjárás: A múlt héten a megye egy részén folytatódott a száraz időjárás, máshol azonban 3-4 nap alatt nagyobb mennyiségű eső hullott. A megye középső részén (Zalaegerszeg-i, Keszthely-i járás) csupán 1-2 nap, 0,8-2,0 mm esőt mértünk, de a Lenti (~17,0 mm), a Letenye-i (~40,0 mm), a Nagykanizsa-i (~34,0 mm) és a Zalaszentgrót-i járásban (~12,0 mm) lényegesen több csapadék hullott 3-4 nap leforgása alatt.

A hőmérséklet tekintetében nem volt ekkora különbség, a minimum hőmérséklet -0,4-15,9 °C, a maximum 13,7-25,8 °C között változott (átlag: 6,65-20,85 °C).

Az eddig csapadék nélkül maradt területekre nagyon kellene az eső, mert vetés mélységben nagyon szárazak a talajok (5 cm mélyen 9,7 V/V %). Ezen felül a gabona-félékben eddig kijuttatott preemergens gyomirtások optimális hatáskifejtéséhez is kevés volt az ez ideig lehullott mennyiség.

ŐSZI GABONA-FÉLÉK (ŐSZI ÁRPA, ŐSZI BÚZA, TRITIKÁLÉ)

Növényfenológia: A gabonafélék alá még folyamatban vannak a talaj előkészítések, valamint a vetés de a vetésterület jelentős részén már földben van a gabona. Az őszi búza a területek ~60-70 %-án sorol, 1-2 leveles állapotú. Hasonló a helyzet a tritikálé és őszi árpa esetében is.

Az árvakelésű búzán és a pázsitfűféléken szinte mindenütt közepes-erős mértékű **vörös- illetve törperozsda** fertőzöttség tapasztalható. Sok (egyszer hántott) gabona táblán az árvakelésű gabonák (búza, árpa) bokrosodása jellemző, mostanra intenzív sárgulással, búzán a rozsda, árpán a rozsda és kisebb részt a pirenofóras levélfoltosság jelentős mértékű felszaporodásával. Ez a körülmény a szomszédos (újonnan vetett) gabona táblák fertőzési nyomását jelentősen növeli, amennyiben esősebbé válik megyeszerte az időjárás.

A **soroló (1-(3) leveles) őszi gabona táblákon** (őszi búza, tritikálé, árpa) tovább fokozódott a **levéltetvek** felszaporodása. A legjelentősebb fertőzöttség az őszi árpa állományokban jellemző, itt 90-100 %-os gyakorisággal láthatóak a kisebb-nagyobb levéltetű telepek. Kevésbé fertőzöttek a tritikálé és őszi búza táblák, de az egybefüggő kolóniák kialakulása itt is gyakori (30-40 %-os).

A megye szárazabb területein a **gyomnövények** kelése és fejlődése visszafogottabb, de már megfigyelhetők a szikleveles tyúkhúr, árvacsalan-és veronika-fajok. Nagy széltippan kelését egyelőre nem tapasztaltuk a fertőzött táblákon, de a csapadékosabb régióban már valószínűsíthető.

A repce után vetett gabona táblákon intenzív, helyenként tömeges az árvakelésű repce kelése (1. fotó). Az őszi gabonafélékben a pre-és korai posztemergens gyomirtások elvégzése javasolt.

1. fotó: Szikleveles repce árvakelés őszi búzában (2023.10.23.)

REPCE

Növényfenológia: 4-6 leveles állapot.

A repce fejlődése a múlt héthez képest nem volt szembetűnő. Intenzív fejlődés az esők után várható amennyiben marad a jelenlegihez hasonló, átlagosnál melegebb időjárás.

Károsítók:

A **repcedarázs** rajzása nem mérhető, az álhernyók kártétele is minimálisra szorult vissza (1-2-szeri kezelés után).

Egy-egy táblán már megfigyelhetők a **kis káposztalégy** nyüvei a repce gyökérnyakán, a legyek rajzása csökkenő tendenciájú.

Jelentős mértékűre erősödött azonban a **levéltetvek** felszaporodása (2. fotó). A korábban rovarölőszeres állomány védekezésben (is) részesített táblákon újabb betelepedés figyelhető meg. A kisebb-nagyobb kolóniák szinte minden növényen megfigyelhetők, ezért közvetlen kártételük és a tarlórépa sárgaság vírus fellépésének megakadályozása céljából a védekezés időszerű és javasolt ellenük!

2. fotó: Levéltetvek intenzív felszaporodása repcében (2023.10.24.)

A **gyomnövények** kelése, fejlődése folyamatos, helyenként intenzív, bár a megye szárazabb régióiban kissé visszafogottabb.

A 4-6 leveles állományokban megfigyelhető a T4-es gyomnövények kisebb-nagyobb tömege (technológiától függően), a libatopfélék, keserűfűfélék, a selyemmályva (kelés-sziklevél), a kakaslábfü fellépése több táblán tömeges. Ezekon kívül gyakori a virágzó vadkáposzta (3. fotó), az árvakelésű gabona valamint a tőlevélrózsás mezei acat (4. fotó) előfordulása is a fertőzött táblákon.

Ahol még nem zárt össze teljesen az állomány, a posztemergens kezelések elvégzése javasolt.

3. fotó: Virágzó vadkáposzta őszi káposztarepcében (2023.10.24.)

4. fotó: Tőlevélrózsás mezei acat őszi káposztarepcében (2023.10.24.)

Észlelési szinten megjelentek a **fómás betegség** levéltünetei a növények alsó levelein, egyelőre gyenge piknídium képződéssel (5. fotó). A betegség intenzívebb tünetmegjelenése az esők után valószínűsíthető.

A (4-)6 leveles állapotú állományokban a fómás betegség ellen valamint a növekedés szabályozás miatt az **őszi regulátoros kezelések** elvégzése időszerű és javasolt.

5. fotó: Fómás betegség első tünetei repcén (2023.10.24.)

Zalaszentlőrinc, 2023. október 24.

Tűh Annamária
növényvédelmi előrejelző